

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НАДАННЯ ПОСЛУГ ЩОДО ЗБЕРІГАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

В.М. Сак

*здобувач кафедри адміністративного права і процесу
Національної академії внутрішніх справ*

Постановка проблеми. Адміністративно-правове регулювання надання послуг щодо зберігання транспортних засобів за участю ОВС в Україні здійснюється спеціально визначеними способами. Такі послуги є відмінними від інших видів послуг зберігання за суб'єктним складом, предметом договору, підставою виникнення послуг тощо.

Держава поряд із централізованим владним регулюванням цього виду діяльності, залишила місце для приватноправового регулювання вказаних відносин. Для цього держава встановлює конкретні рамкові правила та обмеження, в межах яких послуги зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів можуть розвиватися.

Разом з тим, практика останніх років показує, що така стратегія управління послугами вказаного виду не виправдовує себе. Це видно із неодноразових гучних скандалів, що мали місце на окремих спеціальних майданчиках та стоянках, у т.ч. столичних [1-4]. Події, що відбувались у 2012 р. – на початку 2013 рр., та були пов'язані зі спеціальними майданчиками, дають підстави зробити такий же висновок про стратегію управління.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Наукове дослідження шляхів удосконалення діяльності суб'єктів надання послуг щодо зберігання транспортних засобів здійснювалось у працях В.Б. Авер'янова, О.М. Бандурки, Ю.П. Битяка, А.Ю. Васиної, В.В. Галунька, Р.А. Каложного, В.К. Колпакова, Т.О. Коломоєць, А.Т. Комзюка, А.Ф. Мельника, В.К. Шкарупи та інших.

Метою цієї статті є аналіз шляхів удосконалення діяльності суб'єктів надання послуг щодо зберігання транспортних засобів.

Основні результати дослідження. Поряд із негативними сторонами функціонування спеціальних майданчиків та стоянок, можна стверджувати, що все ж таки в Україні створений дієвий механізм адміністративно-правового регулювання послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів. Важливе місце в ньому займає система суб'єктів, які здійснюють адміністративно-правове регулювання послуг вказаного виду з метою встановлення та забезпечення господарського та цивільного правопорядку у сфері послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

Слід відзначити, що суб'єктами адміністративно-правового регулювання є органи державної влади та місцевого самоврядування, їх посадові особи, що наділені владними повноваженнями.

Підсумовуючи результати дослідження питання щодо суб'єктів надання послуг щодо зберігання транспортних засобів та особливостей їх діяльності можна зазначити наступне.

В Україні створений дієвий механізм адміністративно-правового регулювання послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів. Важливе місце в ньому займають суб'єкти, які здійснюють адміністративно-правове регулювання послуг вказаного виду.

На нашу думку, суб'єкти адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів за участю ОВС – це органи державної влади та місцевого самоврядування, їх посадові особи, що наділені владними повноваженнями впливати на сферу послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів з метою встановлення та забезпечення в ній господарського та цивільного правопорядку, а також створення конкретних умов для реалізації органами внутрішніх справ державної політики у сфері безпеки дорожнього руху в Україні.

Усі суб'єкти, які здійснюють адміністративно-правове регулювання послуг вказаного виду утворюють систему, так як діяльність кожного із них у вказаному напрямку взаємопов'язана.

Усі суб'єкти адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів за участю ОВС поділяються на такі групи: суб'єкти загальної компетенції (Верховна Рада України та Президент України), суб'єкти галузевої компетенції (Міністерство економічного розвитку і торгівлі, Міністерство юстиції України), суб'єкти спеціальної компетенції (Анти-монопольний комітет України, Держспоживінспекція України), суб'єкти змішаної компетенції – загальної та спеціальної (Кабінет Міністрів України). Окремо виділяються суб'єкти, владно-розпорядча діяльність яких є передумовою виникнення послуг зберігання транспортних засобів за участю ОВС (Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, органи місцевого самоврядування).

Особливості діяльності кожного з них полягають у наступному.

Верховна Рада України прямо не регулює відносини, що виникають під час, до або після надання послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів. Проте, парламент встановлює основні засади здійснення такої діяльності (наприклад, принцип здійснення зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках та стоянках лише у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України), а також засади здійснення органами виконавчої регулятивного впливу на неї, а також контролю та нагляду за нею.

Президент України в розглядуваній сфері правовідносин діє опосередковано, так як забезпечує діяльність відповідних міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, шляхом затвердження положень про них. Президент створює компетенційну основу для прямого чи опосередкованого впливу нами на відносини, що виникають під час, до або після надання послуг зберігання транспортних засобів за участю ОВС.

Кабінет Міністрів України є одночасно суб'єктом загальної та спеціальної компетенції адміністративно-правового регулювання послуг вказаного виду. Як суб'єкт спеціальної компетенції Кабінет Міністрів України визначає порядок тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках та стоянках, тобто є основним суб'єктом адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів за участю ОВС.

Як суб'єкт загальної компетенції Кабінет Міністрів України діє в двох основних сферах: економіки і фінансів; правової політики, законності, забезпечення прав і свобод людини та громадянина, які також стосуються розглядуваних нами послуг.

Щодо першої сфери Кабінет Міністрів України забезпечує здійснення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; забезпечує захист прав споживачів та підвищення якості їх життя; здійснює заходи щодо монополізації та антимонопольного регулювання економіки, розвитку конкуренції та ринкової інфраструктури. Щодо другої сфери - вживає заходів щодо захисту прав і свобод, гідності, життя і здоров'я людини та громадянина від протиправних посягань, охорони власності та громадського порядку, протидії корупції.

Нормативні акти Уряду залежно від предмету правового регулювання поділяються на три основні класифікаційні групи:

- 1) постанови, спрямовані на регулювання послуг зберігання транспортних засобів на автостоянках;
- 2) постанови, спрямовані на регулювання послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів на спеціальних майданчиках та стоянках;
- 3) постанови, що забезпечують здійснення державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів у сфері послуг зберігання транспортних засобів за участю ОВС.

Міністерство юстиції України разом із Кабінетом Міністрів України відноситься до суб'єктів адміністративно-правового регулювання послуг зберігання транспортних засобів за участю ОВС, що володіють спеціальною компетенцією щодо встановлення та введення в дію на території України правил, що регламентують організацію та порядок надання послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

Мінекономрозвитку України є суб'єктом галузевої компетенції, що здійснює адміністративно-правове регулювання послуг зберігання транспортних засобів за участю ОВС шляхом реалізації державної цінової політики та державної політики у сфері захисту прав споживачів у правовідносинах, що виникають під час, до або після надання послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

Антимонопольний комітет України забезпечує державний захист економічної конкуренції у послугах зберігання транспортних засобів за участю ОВС, як у виді підприємницької (господарської) діяльності.

Державна інспекція України з питань захисту прав споживачів є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері держав-

ного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, у тому числі споживачів послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

Владно-розпорядча діяльність Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, органи місцевого самоврядування є передумовою виникнення послуг зберігання транспортних засобів за участю ОВС.

Для Міністерства внутрішніх справ України це забезпечується тим, що реалізація підрозділами Державтоінспекції МВС України владних повноважень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху є єдиною та прямою передумовою виникнення послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

Для Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України це забезпечується тим, що воно встановило державні будівельні норми по спорудженню спеціальних майданчиків та стоянок. Якщо вказані об'єкти споруджені без дотримання таких норм їх експлуатація забороняється.

Для органів місцевого самоврядування – вони виділяють підрозділам Державтоінспекції у межах населених пунктів земельні ділянки для створення спеціальних майданчиків і стоянок, призначених для зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

Висновок. У результаті проведеного дослідження суб'єктів адміністративно-правового регулювання надання послуг щодо зберігання транспортних засобів та визначення особливостей їх діяльності, вважаємо за необхідне запропонувати внесення змін до окремих законодавчих актів.

По-перше, з метою усунення випадків внесення Кабінетом Міністрів України законопроектів, що безпідставно обмежують права споживачів послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів - закріпити на законодавчому рівні обов'язок погодження законопроектів з Держспоживінспекцією України.

По-друге, вважаємо, що Мінекономрозвитку України має невідкладно прийняти наказ, яким встановити державні регульовані ціни за надання будь-якими уповноваженими суб'єктами послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

По-третє, в пункті 13 Порядку № 1102 вилучити слово «Державтоінспекції».

По-четверте, закріпити за Антимонопольним комітетом України обов'язок здійснювати регулярні перевірки всіх органів влади та місцевого самоврядування, наділених господарською компетенцією, в тому числі щодо надання підрозділами Державтоінспекції та іншими уповноваженими суб'єктами послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

По-п'яте, в Положенні № 465 передбачити такий напрямок державного контролю за додержанням законодавства щодо захисту прав споживачів як держаний контроль у сфері послуг зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

По-шосте, в Положенні № 465 передбачити, що Держспоживінспекція України та її територіальні підрозділи можуть перевіряти не тільки суб'єктів господарювання, але й органи влади та місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією, наприклад, підрозділи Державтоінспекції МВС України як зберігачів тимчасово затриманих транспортних засобів.

По-сьоме, доповнити Порядок № 1102 новим пунктом такого змісту: «працівники спеціального майданчику чи стоянки зобов'язані надавати послуги зберігання тимчасово затриманого транспортного засобу з дотриманням вимог Закону України «Про захист прав споживачів», а також Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. № 115, окрім положень, що суперечать нормам цього Порядку та процедури тимчасового затримання, зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках та їх повернення».

По-восьме, Правила № 115 та Порядок № 1102 доповнити новим пунктом, яким передбачити, що спеціальні майданчики та стоянки повинні бути споруджені з дотриманням ДБН В.2.3-15-2007 «Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів», а також передбачити ним заборону експлуатації спеціальних майданчиків та стоянок, зведених без дотримання таких ДБН.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ГАИ отбирает у водителей автомобили. Как защитить свою собственность [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://roadcontrol.org.ua/node/506>
2. Бандитская штрафплощадка ГАИ подешевела до 100 гривен [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://roadcontrol.org.ua/node/517>
3. Янукович обратил внимание, что в СМИ часто говорят о коррупции в ГАИ [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://roadcontrol.org.ua/node/1155>
4. На безкоштовних штрафмайданчиках з водіїв деруть тисячі гривень [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://tsn.ua/groshi/na-bezkoshtovnih-shtrafmaydanchikah-z-vodiyiv-derut-tisyachi-griven.html>

Сак В.М. Шляхи удосконалення діяльності суб'єктів надання послуг щодо зберігання транспортних засобів

У статті проаналізовано діяльність суб'єктів надання послуг щодо зберігання транспортних засобів, розкрито напрямки діяльності окремих суб'єктів надання послуг щодо зберігання транспортних засобів, визначено недоліки діяльності суб'єктів надання послуг щодо зберігання транспортних засобів, запропоновано шляхи вдосконалення діяльності суб'єктів надання послуг щодо зберігання транспортних засобів.

Ключові слова: діяльність, суб'єкти, послуги, зберігання транспортних засобів.

Сак В.М. Пути совершенствования деятельности субъектов предоставления услуг по хранению транспортных средств

В статье проанализирована деятельность субъектов предоставления услуг по хранению транспортных средств, раскрыто направление деятельности отдельных субъектов предоставления услуг по хранению транспортных средств, определены недостатки деятельности субъектов предоставления услуг по хранению

транспортных средств, предложены пути совершенствования деятельности субъектов предоставления услуг по хранению транспортных средств.

Ключевые слова: *деятельность, субъекты, услуги, хранение транспортных средств.*

Sak V.M. Ways of improving the provision of services for storage of vehicles

The article analyzes the activities of providing services for the storage of vehicles, exposed areas of individual providers of services for storage of vehicles identified shortcomings of providers of services for storage of vehicles, the ways of improvement of provision of services for storage of vehicles.

Keywords: *activities, subjects, services, storage of vehicles.*

Стаття надійшла до редакції 07.05.2015.